

ERDÉLYI MAGYARÁG

Felolós szerkesztő:
Kádár Miklós
Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztőségi órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, (Nagyvárad) P. M. Viteazul Nagypiac 14 Telefon: 380

Ara 1 lej
IV évfolyam 81 sz.
1935. MÁRCIUS 22.
Péntek

Laval moszkvai útja dönti el Európa sorsát

Anglia és Oroszország tudomásul veszik az általános német védkötelezettséget, amire Franciaország a keleti paktum megkötésével válaszol

Berlin, március 20.

A német távirati iroda tegnap déli közlönykiadása amelynek cikke Neurath báró német külügyminiszter ellenjegyzésével jelent meg, a következő szöveget hozza:

Neurath báró német birodalmi külügyminiszter, amikor az angol kormány berlini nagykövétől átvette Anglia jegyzékét, azt mondta az angol nagykövetnek, hogy a versaillesi szerződést nem Németország szegte meg, amikor bejelentette az általános védkötelezettséget, hanem a többi államok, akik nem teljesítették kötelezettségüket a leszerelésre vonatkozólag.

Neurath báró külügyminiszter bővebb magyarázatot is fűzött kijelentéséhez, amely

szert nem felel meg a valóságnak az, hogy Németország egyoldalul szegte volna meg a versaillesi békeszerződés katonai záradékát, mert

előzőleg azok az aláíró nagyhatalmak szegték meg, akik nem szertették le. A katonai záradék ugyanis amellett, hogy kötelezi Németországot a teljes leszerelésre, kötelezi egyúttal a nagyhatalmokat is, hogy záros határidőn belül kezdjék meg a részleges leszerelést.

A német külügyminiszter feltette a kérdést az angol nagykövetnek, hogy vajon Anglia és a többi államok megtartották-e a versaillesi békeszerződés katonai záradékának azt a követelményét. Ha nem, akkor miért követelik, hogy Németország tartsa meg.

Anglia külön titokzó jegyzéket intézett Berlinhez. A jegyzékre adott szöveges válasz is már nagy megnyugvást keltett az angol politikai körökben.

A francia sajtó egészen különös módon tárgyalja a német ügyet. A nacionalista sajtó természetesen még mindig ólesen támadja a német kormányt. Egyes lapok egészen nyíltan Anglia ellen fordultak, mert Anglia nem fogadta el a francia javaslatot, továbbá, hogy az angol kormány tudomásul akarja venni a német védkötelezettség proklamálását. A francia nagyvezérkar lapja, az Echo de Paris a következő című cikkben támadja Angliát:

"Anglia cserbenhagyta Franciaországot és Hitlernek nyújtotta kezét"

Az Excelsior Simon angol külügyminisztert támadja, aki a történetek után elmegy Berlinbe. A Petit Parisien követeli, hogy Franciaország sürgősen akár Németország és Lengyelország nélkül kösse meg a keleti paktumot.

Párisban az izgalom csak látszólag jött el. A külügyminiszteriumban tegnap láztervénység volt és Laval egész nap bizalmas munkatársai körében dolgozott a Németországhoz intézendő tiltakozó jegyzék szövegén. A jegyzék először az államtanács elé került, majd a berlini francia nagykövetség átadja a német kormánynak.

Minden Moszkvától függ

London, március 20.

Neurath német külügyminiszter nyilatkozatot adott az angol félhivatalos távirati irodának. Nyilatkozatában rámutat arra, hogy Németország kivívta magának a fegyverkezési egyenlőséget, mert senki sem teljesítette a vállalt kötelezettségeket. Egyelőre csak arról van szó — mondta Neurath — hogy minden egészséges német férfit köteleztünk a katonai szolgálatra és '33 törvényes hadosztály keretén belül állítjuk fel hadseregünket.

— Milyen kilátásai vannak az angol-német tárgyalásoknak? — kérdezte ezután a távirati iroda munkatársa.

— Szerintem a kilátások kedvezőek — felelte Neurath. — A tárgyalás nem lesz könnyű de sohasem lejt volna az. A német távirati iroda a Neurath interjú után megírja londoni tudósítója jelentése nyomán, hogy az angol politikai körökben teljessé vált a megnyugvás, amely azt követelte, hogy

Anglia és Oroszország közös elhatározásra jutott, hogy mely szerint minden feltétel nélkül tudomásul veszik a német védkötelezettséget.

Angol politikai köröknek még az a véleményük, hogy Franciaország mind addig nem fog nyilatkozni, amíg Laval vissza nem tér Moszkvából. Ugyanis most minden Moszkvától függ. És az nem kétséges, hogy Moszkva hatalma elég nagy lesz ahhoz, hogy most már akár Németország nélkül, sőt Németország ellen megkötse a keleti

paktumot. Ebben a paktumban azonban nem vesz részt Lengyelország sem.

Igen érdekes az amit a Times ír arról, hogy közvetlen a német védkötelezettség proklamálása után a francia külügyminiszterium azonnal utasította angolai és római követeit hogy lépjenek érintkezésbe az angol, illetve az orosz kormánnyal, hogy gyorsan és egyetemesen lépjenek fel Németország ellen.

Anglia és Oroszország azonban viseztasították a francia javaslatot, hanem

Sir John Simon nem ejti utba Párist berlini látogatása előtt

Moszkva március 20.

A szovjet lapok olyan híreket közölnek amelyek arra engednek következtetni, hogy Laval francia külügyminiszter és Eden lord angol főpecsétor moszkvai látogatása egészen más jellegű lesz, mint amilyennek indult. Németország mozgalmára való tekintettel Moszkvában Anglia, Franciaország és a Szovjet katonai szerződést fognak kötni, amelynek értelmében kölcsönösen biztosítják egymás határait egy esetleges német támadás ellen. Különös érdeket ad ennek a hírek az is, hogy maga Titulescu román külügyminiszter is ebben az időben látogat Moszkvába.

Páris, március 20.

Francia politikai körök szívesen vették volna, ha Simon külügyminiszter berlini útja előtt ellátogat Párisba és itt kifejti álláspontját.

Amint azt az angol lapközlemények mutatják, ez a látogatás nem történik meg. Így, többek között a Times a következőket írja:

— Minthogy Anglia már kifejezte tiltakozását, a párisi látogatásnak semmi értelme, sem jelentősége nincs és ha Anglia egy újabb tiltakozást is aláírna az inkább a gyengeség, mint az erő jele lenne. Anglia politikailag

nem kíván pártoskodni vajamilyen ország mellett vagy ellen. De Anglia közvéleménye semmiesetre sem tartja kívánatosnak, hogy külügyi államtitkárát mint diplomáciai kifutófiút, egyszer ide, egyszer oda küldjék.

A francia-olasz közvélemény megnyugtatósára kevésbé drámai eszközöket is lehet találni.

A 300 nyereményes tombola 27. száma

Kivágandó és összegyűjtendő Igazolható szelvény.

Aki 30 szelvényt összegyűjt, az
részt vehet a **300 nyere-**
ményes tombolán

1935 február 24 - március 26

Két kommunistát ki- végeztek Bulgáriában

Szófia, március 20.

Az 1934-es bulgáriai kommunista szervezkedés utóhullámai még most sem jöttek el. Ezelőtt néhány héttel a plovdivi törvényszék halálra ítélte két kommunistát. Ezt a két kommunistát tegnap végezték ki a fogház udvarán.

Szaporodnak a vegyes házasságok Németországban

Berlin, március 20.

Közvetlen a nemzeti szocializmus uralkodása után rendelet jelent meg, melyben szigorúan megtiltották a német ifjaknak, hogy zsidónőt vegyenek feleségül, a vagy az árja lányoknak, hogy zsidó férfihez menjenek. Az első évben, 1933-ban már nem tartották be ezt a tilalmat, mert a mostan megjelent statisztika szerint az összes házasságok 34 százaléka nem volt árja házasság, vagyis minden száz esküvő közül, harminnégyet úgy kötöttek, hogy vagy a férfi, vagy a nő zsidó volt. 1934-ben azonban ez a százaék 37-re emelkedett.

Egy rádióért eladta királyságát

London, március 20.

Egyik délafrikai szabad négerállamban történt meg nemrégiben ez az eset. A szabadállamnak új és fiatal királya volt aki azonban unta az uralkodást. Ebben halott valamit egy olyan masináról, amelynek segítségével a világ minden részéből a levegőn keresztül lehet beszédet és zenét fogni. Országgyűlést hívott és kijelentette, hogy neki szerez egy olyan éneklő skatulyát, aminek odaadja tróniát.

Egy fiatal néger legény, azonnal utra is kelt és több mint fél évi vándorlás után meghozta a királynak a rádiófelvevő készüléket. A király és a legény helyet cserélték és a most már volt király boldogan vonult el és azóta is állandóan hallgatja az európai és amerikai rádióadások műsorán.

Halott utazott a vasuti kocsiban

Brasov, március 20.

Megrendítő haláleset történt tegnap az Oradea-București közt közlekedő gyorsvonat egyik másodosztályú fülkéjében. A brasovi állomáson felszálló utasok be akartak menni a fülkébe, ahol egy férfi ült mozdulatlanul. Az elhelyezkedőknek nagyon gyanús volt, hogy az illető a nagy lármára dacára sem ébred fel. Közel hajoltak hozzá és megdöbbenve vették észre, hogy a férfiben nincs élet. Azonnal értesítették az állomási rendőrséget, melynek közlegei megálapították, hogy az ismeretlen tényleg meghalt. Kiderült, hogy a halottat Herman Iancovici-nak hívják, brailai kereskedő, aki a cluj Cozmata szanatóriumában kezeltette tüdőbaját. Utközben olyan rosszul lett hogy meghalt. A holttestet felboncolták. Ebből a célból beszámolták a brasovi hullaházba.

Megbukott a belga kormány

Brüsszel, március 20

A kormány ma benyújtotta lemondását. Theunis miniszterelnök a Ház ülésének kezdetén bejelentette a kormány lemondását, majd kormánynyilatkozatot olvasott fel, amelyben kifejtte a kormány lemondásának okait.

A kormány ugyanis nem találta meg

sem a parlamentben, sem pedig a politikai közvéleményben azt a támogatást, amelyre a kormány megalakítása alkalmával számított. A Theunis-kormányt előre láthatólag a nemzeti egység kormánya váltja fel. Az új kormányban az összes nagypártok részt vesznek és programja: a frankvédelem, valamint a gazdasági bajok leküzdése.

Véres zavargások Indiában egy kivégzett mohamedán miatt

Huszonhét halottja és kilencvenhét sebesültje
van a zavargásoknak

London, március 20.

Véres zavargások folytak le Indiában. Az angol fővárosba érkező jelentések szerint Carraijban súlyos összecsapások voltak a mohamedán lakosság és a katonaság közt. A kedden este kiadott hivatalos jelentés arról számol be, hogy egy Abdul Guayan nevű mohamedánt végeztek ki aki megölt egy hindut. A kivégzést az összegyűlt mohamedán lakosság fenyegető megatartása dacára is lefolytatták majd a kivégzett férfi holttestét eltemették. A mohamedánok kiásták a hullát és gyászmenetben végigvitték az utcán, azt kiabozva, hogy Guayan mártírja a

mohamedán vallásnak, miután a hindut Mohamed próféta gyalázása miatt ölte meg.

A tiltakozásra teherautókon vonult ki a katonaság, melyet a sokezer főre szaporodott tömeg közáporral fogadott. A katonák sortűzet adtak le, majd amikor a tömeg megtámadta a kivonult rendőröket, még egy sortűz dördült el. A tömeg ekkor széjjeloszlott, a csataterén 27 halott és 97 sebesült maradt.

A holttestet újból eltemették. Indiaszer te hatalmas izgalom uralkodik a carraiji események miatt. A város uccáin szorongó katonaság cirkál.

Védje bőrét a tavaszi nap káros hatásától a Floreal napfény puderrel!

Crémek közül használjon Floreal crémet, melynek használata 2 héten belül biztos eredményt nyújt — Floreal I. számú krém nappalra puder alá az arc finomítására, üdítésére, bársonysimává és a barázdák eltüntetésére. Floreal II. számú krém esteli használatra: szeplő, pattanás, málfoltok, miltesserek teljes és tökéletes eltüntetésére. Fő erakat: Pap Drogueria Oradea, Reg. Ferdinand 11.

Felvágta ereit egy oradeai munka- nélküli szobafestő Clujon

Hónapokkal ezelőtt Oradeán is öngyilkosságot kísérelt meg

Cluj, március 20.

Tegnap a késő délutáni órákban a cluji református kollégiumba hívták ki a mentőket, ahol Seprényi József oradeai 32 éves munkanélküli szobafestő késsel felvágta az ereit. A kés azonban nem okozott súlyos sebeket és Seprényi néhány napon belül gyógyultan hagyhatja el a kórházat.

Seprényi kihallgatása során előadta,

hogy hónapok óta teljesen munka nélkül van. Ezelőtt mintegy fél évvel ment át Oradeáról Clujra, de elhelyezkedni itt sem tudott. Már Oradeán is öngyilkosságot kísérelt meg egy izben, amikor is marószódát ivott, de akkor is hamarosan felépült. A makacs öngyilkosjelölt kijelentette, hogyha kijön a kórházból, ismét öngyilkosságot követ el.

Halálra sújtott a villanyáram egy 16 éves cseléd lányt Satu-Maren

Satu-Mare, március 20.

Tragikus szerencsétlenség történt tegnap este Satu-Maren, Winternitz Jenő alrabbi lakásán. Az alrabbi családjának szolgálatában állott Horstán Mária 16 éves beltingi cselédleány, aki a késő esti órákban a konyhában mosott. A kimosott ruhákat egy drótra akarta kitérgetni, melynek egyik végét a falból kiálló szeghez erősítette, míg a másik végét a konyha közepén levő villanylámpa drótjához akarta hozzákötöni. Ekközben a lány megcsuszott a sikos kövezeten és

önkéntelenül a villanylámpához kapott. A kezében levő nedves ruhák rövidzárlatot okoztak és a 220 voltos villanyáram halálra sújtotta a fiatal leányt.

A Winternitz család ebben az időben a templomban tartózkodott és amikor hazaértek, megdöbbenve látták a szerencsétlenséget. Értesítették a rendőrséget, amely kiszállt a helyszínre és megállapította, hogy a halált a villanyáram üése következtében előállított szívzselhűdés okozta.

Veszek

Ócska ólmot

Cím a kisdóban

Négyezer állami bányász bérmozgalomba kezdett

A békéltető tárgyalások nem vezettek eredményre és
a konfliktus a Semmitűszék elé kerül

Bucuresti, március 20.

Az állam erdélyi bányáiban és üzemel-
ben mintegy 4000 munkás a sztrájk törvény
alapján igényt jelentett be helyzete rendezé-
sére. Huszszázalék fizetésemelést és a drá-
gasági pótlék emelését kérik. A tárgyalások
amelyek a munkások és az állami üzemek

képviselői közt Clujon folytak nem vezettek
eredményre. A Rima képviselője nemcsak,
hogy nem ment bele a fizetésemelésbe, ha-
nem még a fizetések újabb 10 százalékos
csökkentését és a családi segély megszüntet-
ését követelte. A konfliktus a Semmitűszék
döntése elé kerül.

Sok volt a beteg, megszökött a körorvos

A betegek közül többen meghaltak

Baia Mare, március 20.

Különös ügy foglalkoztatja az egészség-
ügyi hatóságokat. Az avasba egy dr. Tur-
Lupu orvost neveztek ki körorvosnak. A kör-
zetben nagyon sok beteg volt és a fiatal és
idős még tapasztalatlan orvos egyszerűen
nélkül, hogy bejelentette volna felettes ha-
tóságának, eltávozott körzetéből. Az orvos

nélkül maradt vidéken többen meghaltak or-
vosi kezelés híján. Végre a falusiak a csend-
őrséghez fordultak, amely jelentést tett az
orvosi hatóságoknak.

Egyelőre még nem tudják, hogy hova
tűnt el a fiatal orvos. Ha rövid időn belül
nem jelentkezik, úgy körözést adnak ki el-
lene.

Rénkövet égetett -- így ölte meg feleségét és három gyermekét egy nyomorgó munkanélküli

Chisineu, március 20.

Borzalmas családirtást követett el Cas-
mir községben egy nyomorgó munkanélküli.
Voinea Vasile már három év óta élt mun-
kanélkül és feleségével, valamint három gyer-
mékével a legnagyobb nyomorban élt. Voinea
végül is kétségbeesésében elhatározta, hogy
önvélikos lesz és megszabadítja családját is

a kínzó és bizonytalan élettől.

Tegnap este jól beázta a szoba ajtaját
ahol felesége és három gyermeke már aludt
és rénkövet égetett. A fűtő füst reggelre va-
lamennyiüket megfojtotta. Holtan találtak
a családra. A tragédia nagy megdöbbenést
keltett a községben.

Elütötte a vonat a szekeret: két halott, egy súlyos sebesült

Craiova, március 20.

Borzalmas vasuti szerencsétlenség tör-
tént Craiova mellett. A szerencsétlenségnek
két halott és egy súlyos sebesült áldozata
van. Albesti község közelében az országutak
Craiova-T. Severini vasútvonalát szeli
ketté. Tegnap este Balan C. Adam Anghel
és Popa Nicolae gazdálkodók elfogatva sze-
kerrel haladtak az uton és éjfél felé lehetett
amikor a vasuti töltéshez értek.

Abban a pillanatban, amikor a szekér
a két sín közé ért, egy magános moz-
dony teljes sebességgel derékba kapta a
szekeret, amely pozdorjává zúzódott.
Balan holtan maradt a mozdony kere-
kei alatt, míg Anghel a mozdony püf-
fogója nem kevesebb mint 150 méterre
vágta el a töltésről.

A harmadik gazda súlyos sérüléseket szen-
vedett. A mozdonyt csak harminc méterre
a szerencsétlenség színhelyétől sikerült meg-
állítani. Mire a mozdonyvezető és a fűtő le-
ugrottak a mozdonyról és az őr megje-
lent, addig Balan és Anghel belehaltak a kapott
sérülésekbe, míg Popa ájultan feküdt az
összetört szekér kasában. A szekér elé fo-
gott 16 is megdőlött.

Azonnal értesítették a csendőrséget, a-
mely kiszállva a helyszínre, megállapította,
hogy a szerencsétlenség olyan körülmények
közt történt, hogy a vasut és az országut
keresztvezetésénél a kilátást egy csomó fa áll-
ja el, úgyhogy sem a szekérben ülők, sem a
mozdonyvezető nem láthatta előre a követ-
kező eseményeket. Az őrháznál nincs sorompó
csak jelzés. A CFR részéről is külön vizsgá-
lat indult meg, hogy vajon a jelzés a moz-
dony áthaladása idején tényleg volt-e állítva.
Ha nem, úgy a szerencsétlenségért az őrt
terheli a felelősség.

A nagyállomástól pár percnyi járásra,
str. Sf. Gabriel folytatásában, vízvezeték,
csatornázás, villanyvilágítás mentén ház-
építésre kívá-
lóan alkalmas **telkek eladó**

Salamon Jánosnál

Oradea, str. Franceză 12.

Halottégetőt építenek Clujon

Cluj, március 20.

A cluji bankár körök akciót indítottak,
hogy a városban egy krematóriumot építse-
nek. Ebből a célból a magántársaság egy
mérnököt küldött ki Lipcsébe, hogy a leg-
újabb krematórium modelleket tanulmá-
nyozza.

Sulyos szerencsétlenség favágás közben Sft.- Gheorghen

Sft. Gheorghe, március 20.

Sulyos és könnyen végzetessé válható
szerencsétlenség történt tegnap a sft. ghe-
orghei tanítóképző udvarán. Az iskola udva-
ron Szabó István gépész fát vágott. Közben
felhalmozódott a felvágott fa a lába előtt
és hogy munkáját folytathassa a fahasá-
bokra állt fel. Munkaközben megcsuszott,
még pedig olyan szerencsétlenül, hogy a tü-
rés balkezét csuklóban levágta. A szeren-
csétlen embernek volt annyi lélekjelenléte,
hogy iszonyu sebtét önmaga kötözte el, ne-
hogy elvérezzék, majd saját lábán ment fel
a kórházba, ahol ápolás alá vették. Szabó
István most teljesen munkaképtelenné vált,
mert a múlt évben egy másik baleset során
jobbkeze három ujját is elvesztette.

RÁDIÓMŰSOR

CSÜTÖRTÖK

BUCURESTI. 13: Vízálás, gramofon,
13.45: Előadások hírei, tözse, könnyű gra-
mofon, 14.40: Gramofon, 18: Román nép-
zene, 19.15: Román népzene, 20.20: Gramo-
fon, 21.05: Feolvasás Zachról, 21.45: Bach:
Svít h-moll, 21.50: Bach-művek zongorán,
22.45: Bach: Brandenburgi versenymű, D-
dur, 23.40: Vendéglői zene.

BUDAPEST. 7.45: Torna. Utána: gra-
mofon, 11: Hírek, 11.20: Feolvasás, 11.45:
Feolvasás, 12.10: Nemzetközi vízjelző szol-
gálat, 13: Időjárásjelentés, 13.05: Országos
Pórszazeneke, Közben: 13.30: Hírek, 14.20:
Időjárás és vízálásjelentés, 14.30: Bertha,
István szazzenekara, 15.40: Hírek, piaci
árak és árfolyamhírek, 16.30: Közvetítés az
Országos Mezőgazdasági Kiállításról, 17.15:
Vizvári Mariska előadása, 17.45: Hírek, 18:
Gazdasági előadás, 18.30: A Katholikus írók
és Hirlapírók Országos Pázmány Egyesülete
műsoros irodalmi estjének közvetítése,
20.05: Kiss Ferenc előadás, 20.35: Bodár
Margit magyar nótákat énekel, 21.40: Kis
Színpad. Sarki fény, 22.40: Hírek, időjárás-
jelentés, 23: Vonósnegyes, 24.10: Heinenax
Sándor jazz-zenekara, 1.05: Hírek.

PÉNTEK

BUCURESTI. 13: Gramofon, 13.45: Elő-
adások hírei, 14.40: Gramofon, 18: Rádió-
zenekar, 20.45: Dalok, 21.15: Szimfonikus
hangverseny, 22.15: A hangverseny folyta-
tása, 23.25: Gramofon.

BUDAPEST. 7.45: Torna, Utána hang-
lemezek, 11: Hírek, 11.20: Feolvasás, 13:
Időjárásjelentés, 13.05: Zenetríó Közben:
13.30: Hírek, 14.20: Időjárás és vízálásje-
lentés, 14.30: gramofon, 15.40: Hírek, éle-
miszerárak, piaci árak, 17.10: Diáklőle, 18:
17.45: Hírek, 18: Vörös László előadása, 18
és 30: Lakatos Gyula és Lakatos Vince elő-
adása (cigányzene), 19: Sportközlemények,
19.15: M. Hir Sári zongorázik 19.55: Révész
Béla előadása, 20.25: Közvetítés az Operá-
ból, A végzet hatáma. I. felvonás után a rá-
dió különgyi negyedőrája. II. felvonás után
A mezőgazdasági kiállítás díjazásai és bírá-
lati eredményeinek közvetítése. Az előadás
után: Hírek, időjárásjelentés, 23.55: Kurina
Simi és cigányzenekara muzsikál, 1.05: Hi-
rek.

"ERDELYI MAGYARSÁG"

1935. MÁRCIUS 22.

A POTYAUTAS

65

Tűz-dősemet a fősteward érkezése szakította félbe. Amint Mr. Burköt beeresztették, látam rajta, hogy határozottan kénytelenül érzi magát és gyanakodva néz körül. Hand szokott nyugalmával fordult hozzá.

— Mr. Burk, fontos megbízásom lenne a számára — kezdte.

— Igenis, Sir — felelt Burk, láthatólag csöppet sem elragadtatva.

— Semmi azin alatt sem okozhat magának kellemetlenséget... csak akkor, ha feleslegesen beszél róla.

— Nagyon örülök, hogy ezt hallom, Sir.

— Egyetlen szót sem szabad elárulni senkinek abból, amit itt most megmondtam. Mindaddig, amíg ebben az ügyben a nyomozást sikerrel be nem fejeztem, senkinek sem szabad tudnia róla... még a kapitánynak sem!

— A kapitánynak sem? De hátha kiderül?

— Akkor kitérő választ kell adnia. Itt gyilkosság történt. Mr. Burk, a legnagyobb bűn az isteni és emberi törvények szerint!

Mr. Burk elsápadt. De összeszedte magát és nyíltan nézett szembe Handdel.

— Teljesen igaz van, Sir — felelt nyugodtan. — Rendelkezésére állok mindenben.

— Nagyon örülök. Már megterítették az asztalokat lunchhoz?

— Igenis, Sir.

— Akkor arra kérem, Mr. Burk, hogy pontban tizenegy órakor legyen szíves be-menni az ebédlőbe. És tizenegy órakor gondoskodnia kell arról, hogy valamennyi steward eltávozzék az ebédlőből és senkise jöhessen vissza, míg én erre magának engedélyt nem adok. Van keztyűje, lehetőleg cernakesztyűje?

— Igenis, Sir, van egy pár fehér cernakesztyűm.

— Kitűnő. Ezt huzza föl. Mr. Clarkkal fog találkozni az ebédlőben, aki szintén ott lesz tizenegy órára. De más senkinek sem szabad odabenn lenni. Hozzon néhány puha törölröngyöt és világért se fedkezze meg a fehér cernakesztyűről!

— Fehér cernakesztyűt huzok. Sir és hozok néhány puha törölröngyöt. A stewardok nem léphetnek be az ebédlőbe mindaddig, amíg én erre engedélyt nem adok és pontban tizenegy órakor Mr. Clarkkal találkozom odabenn. Szabad kérdeznem, Sir, csak nem fogunk megmérgezni valakit?

— Szó sincs róla! Mindössze a vizes poharakat kell átfényesíteni.

Mr. Burk megrezzent — Én... én... úgy tetszik képzelni, hogy Mr. Clark és én átfényesítjük a vizes poharakat? Mr. Clark és én, Sir?

— Pontosan így. Ezért szükséges, hogy kesztyűt viseljen. Minden egyes vizes poharat fényesre kell dörzsölnie az ebédlőben, míg csak úgy nem ragyog és tündöklék, — mint a kristály.

Burk kényelmetlenebbül érezte magát, mint valaha és a fejét rázta.

— Már ne tessék rossz néven venni az őszinteségemet, Sir, de nálunk mindig a leg gondosabban kifényesítik a poharakat, mielőtt odaállítják az asztalra. Igaz, hogy nem kesztyűben szoktuk... szokták bárki meggyőződhetik. És... és azt is meg kell mondanom Sir, hogy én sohasem foglalkozom ilyesmivel.

— Eljhiheti, hogy Mr. Clark sem szokott általában poharakat fényesíteni — igyekezett megnyugtatni Hand. — Azonban, ma mégis maguk ketten fényesítik a poharakat. És, mután kifényesítették többé senkinek sem szabad hozzájuk nyulni!

(Folyt. köv.)

Kilenc év után a fegyházból jelentkezett egy rablógyilkos

Páris, március 20.

1926 április 14-én Párisban holtan találták Vanele könyvelőt. A vizsgálat minden kétséget kizáróan megállapította, hogy a könyvelő rablógyilkosságnak esett áldozatul. A rendőrség minden nyomozása ellenére a gyilkost nem sikerült leleplezni.

Kilenc évvel a gyilkosság után egy Bruneau Marcel nevű ember akit nemrég

ítéltek más bűncselekmény miatt husz évi kényszermunkára, a fogházból levelet írt az ügyésznek, akinek bevallotta, hogy ő gyilkolta meg és rabolta ki Vanele könyvelőt. A rab csak azt nem akarta megmondani, hogy tettét milyen indokból követte el.

A gyilkos ellen most megindították az eljárást. Valószínűnek tartják, hogy az ördög szigetére fogják szállítani.

SPORT

Max Baer juniusból Carnerával, augusztusban Schmelinggel mérkőzik

Newyork, március 20.

Carnera, az o'asz ökövivó ex-világ bajnok szombaton a 9-ik menetben Ray Impele tiére ellen kiütéssel győzött. Max Baer menedzsere kijelentette, hogy juniusból Car-

nera ellen kiáll Baer, augusztusban pedig Németországban hajlandó Schmelinggel világbajnoki döntőt megvívni ha Schmelingék megadják a kérést 500 000 dollárt (kb. 50 millió lejt).

Ujabb világrekord a gyorsuszás terén

Düsseldorf, március 20

Az olimpiai előkészítő versenyen Sietas 2 perc 42.4 mp-re javította a francia Car tonnel 2 perc 42.6 mp-es 200 m-es melluszó

világrekordját. Fischer a 100 m-es gyorsuszás német rekordját 58.6 mp-re javította beállítva egyben Bárány és Csik Európa-rekordját.

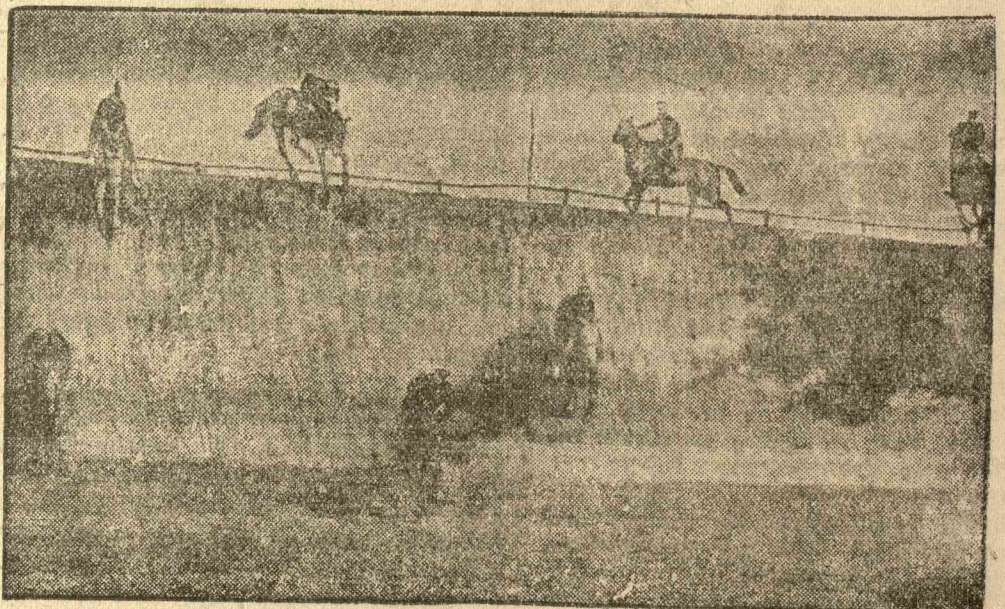
APRÓ SPORTHIREK

Nem vizsgáznak Clujon a kisebbségi futballbírók. A labdarugó szövetség nemrégiben egy nagy felháborodást keltő rendeletet adott ki, mely szerint az összes kisebbségi futballbírók legkésőbb juniussig nyelvizsgát kell tengernek a román nyelvből. Ezzel a kérdéssel a napokban foglalkoztak a helyi futballbírók és állástfoglaltak az ügyben. Kimondták, hogy tiltakoznak a szövetség sportszerűtlen magatartása ellen és ugyanakkor kijelentették, hogy nem állnak nyelvizsgára. A határozatról értesítették a szövetséget, amelynek a választ a helyi sportkörökben nagy érdeklődéssel várják.

Los-Angelesből jelentik: Az amerikai Gilhula a 440 yardos gyorsuszás világrekordját 4 perc 48.3 mp-re javította. A régi rekord 4 perc 48.6 mp. volt.

Tolan 16 ponttal nyerte Melbourneban a profisprinterek világbajnokságát, 130 yardon Robertsan, Ausztrália győzött 12.3 mp-vel 200 yardon Tolan 21.5 mp-el.

Borisov ismét két orosz uszorekordot javított: a 100 m-es gyorsuszásban 59 mp-re, 400 m. gyorsan 5 perc 01 mp-re javította saját rekordját.

Olasz lovasságtörtek nehéz gyakorlata

Az olasz lovasság most tartja évi hadgyakorlatát, amelyek a legnehezebb próbák elő állítják lovasát és lovat egyaránt. A képünkön látható gyakorlat során a lovasok egy csaknem függőleges lejtőn lovagolnak le.

Belgrádban megtalálták Matuska „Leó”-ját?

Egy ügyvéd azt állítja, hogy ő kényszerítette Matuskát a biatorbágyi viadukt felrobbantására

Belgrád március 20.

Rejtélyes esetről írnak a belgrádi lapok. Tegnap az egyik belgrádi vizsgálóbírószágon Graseh Károly ügyvédet hallgatták ki, aki valamilyen sikasztási ügyben volt beidéztve. Kihallgatás közben az ügyvéd hirtelen eltakarta a szemét és felkiáltott:

— Én vagyok az, aki hipnotizáltam Matuskát és rávettem arra, hogy elkövesse a biatorbágyi merényletet.

A vizsgálóbíró csodálkozva hallotta a kijelentést, de az ügyvéd minden faggatás dacára is megmaradt eredeti állítása mellett. Azt hiszik, hogy meghibbant.

Négerlázasadás Newyorkban

Newyork március 20.

Egy egész jelentéktelen ügyből kifolyólag véres zavargások törtek ki Haarlemben, Newyork néger negyedében. Az egész negyed megmozdult, négerek tízezrei vonultak az utcára és

ötezer rendőr sem tudta a tömeget megfékezni. Késő éjjelkor sikerült csak megakadályozni hogy a négerok a vá-

ros többi negyedét is el ne özönöljék.

A négerok közben rögtönzött gyűléseket tartottak melyen a szónokok újabb tüntetésekre szólították fel a tömeget és a helyzet egyre veszélyesebb lett. A fellázított feketék üzleteket fosztogattak házaikat gyújtogattak és a rendőrség tehetetlen volt. A kormány rendeletére katonaság vette zár alá a néger negyedet.

Dohányvágó vagy csalánvágó?

Tízezer lej büntetés az ócska dohányvágógépért

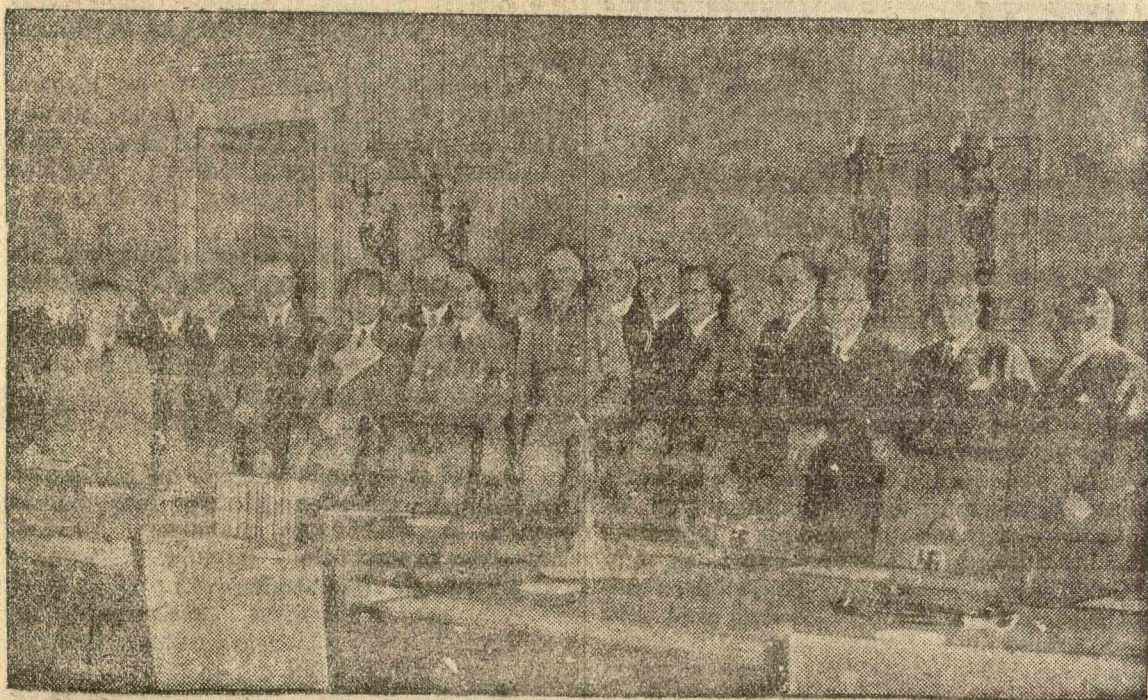
Oradea, március 20.

Busoiu Gheorghe nyugdíjazott csendőrmester állt a törvényszék negyedik szekciójának Constantinescu-Babic tanácsa előtt. Busoiut a pénzügyi hatóságok 10.000 lejre bírságolták meg egy dohányvágó gépért. A megbírságolt ember nem nyugodott be a büntetésbe, hanem megfellebbezte a döntést az oradeai törvényszékhez.

Dr. Roman Tacian, Busoiu képviselője kérte, hogy a bíróság rendelje el a tanúkihallgatást arra nézve, hogy Busoiunál a

fináncok nem dohányvágót találtak, hanem csalánvágót, amely már akkor is használhatatlan állapotban volt.

A bíróság válasza az volt, hogy a tanúkihallgatásnak csak abban az esetben van helye, hogyha hamisnak jelentik be a jegyzőkönyvet. Amikor Busoiunak megmagyarázták, azonnal kijelentette, hogy a jegyzőkönyv hamis. Ennek alapján a bíróság el is rendelte a tanúbizonyítást és a tárgyalást elnapolta.

Németország kormánya proklamálja az általános védkötelezettséget

A német birodalmi kormány március 16-i történelmi jelentőségű ülése, amelyen elhatározták az általános védkötelezettség bevezetését. Balról jobbra: dr. Frank birodalmi miniszter, Göbbels propaganda miniszter, Meissner államtitkár, Frick belügyminiszter, Popitz miniszter Rust kultuszminiszter, Göring porosz miniszterelnök, Kerrl miniszter Neurath külügyminiszter, Hitler Adolf, Lammers államtitkár Blomberg tábornok hadügy, Schacht nemzetgazdasági, Görtner igazságügy, Schwerin von Krosigk gróf pénzügy, Darré földművelésügyi, Eltz von Rübenach közlekedésügyi, Seldte munkaügyi miniszter és Funk államtitkár.

Újabb tombolanyerők

A legutolsó tombolánál során még a következő olvasóink jutottak nyereményekhez:

500 lej: Fischer Béla (9524), Barabás Aladár (4306), Kiss Pál (500), Szép Ernő (5435).

300 lej: Nagy Albert (6564), Deszberg Lajos (2251).

200 lej: Ambarus Gábor (10427), Pakó Sándor (3939), Simó Mariska (5874), Lászlófi (432).

100 lej: Papp László (5573).

Női cipő: Kincses Józsefné (5799) Kiss Anna (7773), Deák Mariska (6681).

Férfi cipő: Kmoch István (8650), Szabó Antal (2804).

Gyermek cipő: Vidiman Péter (1802).

Pulover: Kada Agoston (4181) György, Jakab Lázár (6328), Szatmári Dénes (8718).

Férfi szövet: Rákosi Endre (5289).

Kakasi András (7150), Bálint János (3231).

Ruhaanyag: Cseke Árpád (2182), Szepesi Jánosné (2692), Barthos György (2909).

Óra: Ifj. Károly Ferenc (1377), Berger Arthur (8233).

Zokni: Nyíresa József (3923).

Borokészlet: Tóth Károly (8838).

Vizeskészlet: Borcsa Sándor (3024).

Nyalikendő: Pánya Sándor (2962), Orbán Stefan (4728).

Női zsebkendő: Tóth Ilona (5013).

Köni, puder: Darabont Julia (6387).

Keztyű: Ferencz Simon (442), Antal Marci (9761), Szolb Terike (4424), Simon Emilia (5223).

2 kg. cukor: Sánta József (1633) Basch H. (3613).

2 kg. zsirt: Chidosan Antonia (1267).

Kérjük olvasóinkat, hogy nyereményeikért mielőbb jelentkezzenek kiadójunkunkban. Jelentkezni április 1-ig lehet, ez az időpont után azonban a jelentkezéseket nem vehetjük figyelembe.

Egyben felhívjuk olvasóink figyelmét a most folyó, 300 nyereményes tombolaalkalmunkra. Gyűjtse mindenki a szelvényeket, nehogy kimaradjon a példátlan kedvezményeket nyújtó tombola nyerési lehetőségéből.

Veszedeles tüz Oradeán

Oradea, március 20.

Ma hajnalban telefonon hívták ki a tűzoltókat a Parcul Traian 1 számú ház alá, ahol Schwartz Lajos női szabó szalonjában eddig még pontosan meg nem alapított okokból tűz támadt. A család a szomszédos szobában aludt és a fojtogató füstre ébredt fel, ekkorára azonban már a szoba berendezésének nagyrésze lángokban állott. A hamarosan kivonult tűzoltók gázálarokkal felszerelve hatoltak be a szobába és félórás munka után a tüzet sikerült eloltani. A kár jelentékeny.

Gyógyíthatatlan betegsége miatt felakasztotta magát

Oradea, március 20.

A Saplacul de Barcan községben csendőrség telefonon jelentette az ügyészségnek, hogy Nemes Joan 27 éves gazdálkodó a múlt éj folyamán saját udvarában egy fára felakasztotta magát. Az orvosi megállapítás szerint a fiatal gazdálkodó betegsége miatt vetette el magát az életet. Az ügyészség megadta a temetésre az engedélyt.

Időjárás

Gyenge légáramlás, jobbára derült idő, a hőmérséklet kissé süllyed. Éjjel ismét több helyen gyenge fagy.

Szerda délután átnyújtották a francia demarst Berlinben

Franciaország figyelmezteti Németországot a versaillesi békeszerződés büntetőszakaszaira. -- Elhatározta a párisi államtanács, hogy a Népszövetség közbelépését kéri

Párisból jelentik: A francia államtanács Lebrun köztársasági elnök elnöklése három órán keresztül ülésezett. Az államtanács üléséről kiadott kommuniqué megállapítja, hogy Laval külügyminiszter beszámolt a külpolitikai helyzetéről, Flandin miniszterelnök pedig a czenátusban megteendő nyilatkozatát ismertetette. Az államtanács elhatározta, hogy a német fegyverkezések ügyét a Népszövetség elé terjesztik.

Az államtanács felhatalmazta Lavalt kül-

ügyminisztert, hogy fogadja el a moszkvai kormány meghívását.

Az államtanács ezután elfogadta a francia kormány jegyzékének szövegét, amit szerda délután nyújtottak át Berlinben. A demarsban

utazás történik a versaillesi békeszerződés szankcióira is.

Szombaton Párisban angol-francia-olasz három tarácskozás lesz Angliát Eden főpécsetör, Olaszországot Suvich államtitkár fog iák képviselni.

Két ügyvéd harca az oradeai tábla előtt Elítélték Marcus Stefan volt oradeai rendőrpcejektus rágalmazóját

Páratlan érdekes ügyben hozott ítéletet a tábla második szekciója. A vádlottak padján dr Pop Sándor volt oradeai jelenleg aradi ügyvéd ült, akit két rendbeli rágalmazás címén vontak felelősségre.

Az ügy előzményei még 1928. decemberére nyúlnak vissza, amikor Pop Sándor levelet intézett dr Marcus István ügyvédhez s ebben a minősíthetetlenül sértő levélben azt állította Marcus Istvánról, hogy nincs rendben az ügyvédi diplomája és az egyetemi szemesztereit sem hallgatta le.

Marcus természetesen azonnal fegyelmet kért maga ellen az Ügyvédi Kamarába s ettől függetlenül, pedig bünyádi feljelentést tett Pop Sándor ellen, aki közben nyilvánosan is megismételte rágalmait és többek között dr Moldovan ügyvédnek is megmondta, hogy "végez Marcussal."

A fegyelmi tanács a'anta'annak találta

Pop vádjait és Marcust tisztázta. A törvényszék viszont felmentette a vádlott Pop Sándort, mert az csatolta az iratokhoz a budapesti Pázmány Péter egyetem egy igazolványát, mely szerint az egyetemet sohasem látogatta egy Markus István nevű hallgató.

A bizonyítvány által a bíróság igazoltnak állta Pop jóhiszeműségét és ennek alapján mentette fel.

Másodfokon a tábla elé került az ügy, ahol Marcus viszont igazolta, hogy ő hét szemesztert hallgatott le a budapesti Pázmány Péter egyetemen s a kiadott igazolvány valószínűleg tévedésen alapul. A tábla ezen az alapon megváltoztatta a törvényszék ítéletét és Pop Sándort két rendbeli rágalmazásért ötezer lej fő és kétezer lej mellékbüntetésre ítélte. Az elítélt semmisé-zi panaszt jelentett be.

Kavarog a Vaida-ügy

Dr Crisan György érdekes nyilatkozata Costăchescu Jasiban méltatta Vaidát, de kijelentette, hogy a pártfegyelmet senkisé sem sértheti meg

A "Dimineața" mai száma három helyen is foglalkozik a bihormegyei nemzeti-parasztparti tagozat gyűlésevel és megállapítja, hogy a diszidens vaidista csoport, amely dr Popovici Péter volt prefektust választotta elnökvé, mindössze tizenhármanból állott.

A lap közli dr Crisan György nyilatkozatát is:

— A bihormegyei szervezet — mondotta a nemzeti-parasztpárt elnöke — teljesen szolidáris a központi vezetőséggel. Hasonlóképpen az oravitai is. Bizonyíték a gyűlések amelyeken résztvettem. A fuzió megünneplése nagy lelkesedéssel történt. A 150 járási delegátus közül csak 12-en volt a fuzió megünneplése ellen. Ez a tizenkettő vaidista frakciót alakított. A lelkes szolidaritásnyilvánítás, a Mihalache elnök úr iránt megnyilvánult bizalom bizonyítékát adta, hogy szervezetük megérti az eseményeket és a párt zászlaja mellett egyesülten kiart. Azok, akik azt hitték, hogy Vaida jelenlétéből hasznot húzhatnak és a "fripturista" pártot megalakíthatják, mindenki részéről

dezavualásban részesültek.

Ami Vaida úr azon kijelentését illeti, hogy én azért mentem Oravitára hogy ellopjam az elnökséget, úgy hiszem ezt a kijelentést mindenki csak a harag kifejezésének vette, minden alap nélkül. Én a párt állandó bizottságának megbízását teljesítettem, megőrizvén a pártfegyelmet és nem adtam magam oda olyan akcióhoz, amelyek sem eddigi magatartásomnak, sem természetemnek nem felelnek meg. Fájdalommal a szívemben teljesítettem ezt a megzátást, mert sohasem hittem volna, hogy Vaida kívül helyezi magát a párt alapszabályain. Oravitán nem volt kongresszus, vagy népgyűlés, csak a megyei választmány ülése, amelyen én asszisztáltam. Szabad vita után elutasították a Vaida melletti bizalmi indítványt.

Bihorban 26 ezer párttag közül csak 15 jött el Vaidát meghallgatni. A többiek hatósági közegek és kíváncsiak voltak.

Jasiból jelentik: A nemzeti-parasztpárt itteni tagozata Costăchescu volt miniszter elnöklésével értekezletet tartott. Costăches-

cu nagy beszédet mondott és ebben felsorolta azokat a nagy érdemeket, amelyek Vaida nevét történelmivé avatják. Elmondta, hogy miután Mihalache megbízásából Vaidát felkereste Brasovban, vele milyen beszélgetést folytatott. Hangzott, hogy mindent meg kell tenni, hogy Vaidát reábirják a pártban való megmaradásra. Azt azonban kijelentette, hogy a pártfegyelmet senki sem sértheti és kijelentette azt is, hogy ő továbbra is hű tagja marad a pártnak és a pártfegyelmet magára nézve is kötelezőnek tartja.

Voicu Nitescu nyilatkozott a Curențului munkatársának. Kijelentette, hogy Vaida most is tagja a nemzeti-parasztpártnak és abból nem lépett ki, mint ahogy most is az erdélyi és bánági szervezetek elnökének tekint magát. Azt is kijelentette Voicu Nitescu hogy Vaida Mihalacheval és Maniuval szemben most is barátságot és tisztelgetést érez de nem tűrheti hogy a párt néhány tagja a program semmibevevásával külön utakon haladjon és ne tekintsek első sorban is kötelességüknek a román elem érvényesítésének elősegítését.

Hétfőtől fizetik a nyugdíjakat

A városi pénzügyi osztálytól nyert értesülésünk szerint ma fizetik a városi tisztviselőket, holnap pedig a nyugdíjasokat.

Az állami nyugdíjasokat hétfőtől kezdve fizeti a pénzügyigazgatóság. Tekintettel arra, hogy április elsején új költségvetési év kezdődik és március végéig ki kell fizetni az összes folyó fizetéseket, a nyugdíjakat 2-3 nap alatt kiegyenlítik.

Mozgósínházak műsora:

Apoljó Mozgó

Botrány romában.

Capitol Mozgó:

Az utolsó udvari bál Szentpéterváron.

Heyman Színkör

1. Ciklon az óceán felett. 2. Pinty és Ponty válik.

OMNIA MOZGÓ:

1. Az ordonánc. 2. Tűzcső és a torreador.

APRÓHIRDETÉSEK

Osinos urieány tavaszra. Gálánál vesz "Muhary" divatcipőt Blv. Regele Ferdinand 10 szám.

Tenyérből, kártyából 20 lejért jószolg. bármilyen bajaiban segíteni tudok. Strada Moldova, második 58 szám. Oradea. 2561.

Maradékok női férfi ruhára alkalmas nagy választékban érkezett. Str. Episcopu. Pavel. 27. 2625

Eladó 80 hl. 1934 évbeli prima bor, ab pince egytételben vagy kisebb tételekben. Érdeklődni, Napholz Mica Bihor.

Önállóan dolgozó masamód jány és egy fiatal kalapos segéd fix-fizetéssel és teljes ellátással azonnali belépéssel felvétetik. Szilágyi Imréné. Str. Teofil Dragos 35. Baia-Mare.

Eladó olcsón más vállalat miatt 2 szoba mellékhelyiséges új magánház. Nagypiaciár mellett ára 80.000 lej, megbízott Vekerd Kálmán kereskedelmi ügynök. Gheorghe Costăforu 29. (Komendat-rét.) 2642

Ghiarac szövetkezet üzemvezetőt keres április 15-re. Hangya rakár, Oradea. Str. Take Jonescu 28. 2638

Komoly jól főző mindent keresek vidékre. Jelentkezni lehet Brătianu ucca 42. balra, délután 2-4. 2648

Eladó üzletház forgalmas helyen két üzlettel, négy lakással 340.000 lejért, amiből 100.000 lej bankteher, 6 százalékos kamattal, 10 évi törlesztéssel, rajta maradhat. Értekezni lehet dr. Rosenthal ügyvédnél Oradea, Parcul Traian 1. 2639

Két parcella szoba, fürdőszobával kiadó. Str. Caragiale 10-a. 2639

PASZJOR-NYOMDA, ORADEA